

Perle Ekorn

En rase både fra Tyskland og Sveits

Overskriften forteller det er to land som gjør krav på rasen (noe som vi også har sett flere ganger før i denne raseserie). Tar vi Tyskland først, knyttes Perlfeh til to oppdrettere: Hofmann fra Düsseldorf og Deininger fra Augsburg, som på hvert sitt gårdsbruk (uavhengig av hverandre) fikk fram noen blå viltfargede kaniner. I 1920 i Pinneberg viste de fram sine nye raser, og da under rasenavnene Düsseldorf Perlfeh og Augsburger Feh.

Og så til Sveits: En oppdretter med navn Charles Weber-Weber fra Menziken, fikk i 1918 i et Havana-kull mutasjon; viltblå

kaniner, og han ga dem navnet Petit-gris Suisse. Sveits opptok rasen i sin Standard i 1920 og i Sveits ble den svært populær. Spesiellklubb ble stiftet allerede i 1921. Rasenavnet er nå Schweizer Feh.

Britisk kaninhistorie forteller om Perlfeerabbits som dukket opp i 1913. Frankrike, Belgia og Holland har også Feh-historier, og gikk under navnet Gris Perle de Hal. Marburger Ekorn ble presentert i forrige TK og hvor historien fortalte oss at målet var å avle fram en kanin med ettertraktet pels. En skulle ha en imitasjon av et riktig kostbart pelsverk som en fikk fra sibirsk ekorn. Med nyheten om Marburger i 1912

minnet fargen om dette ekorn. Men for Hofmann og Deininger var ikke den farge god nok og deres viltblå kaniner hadde langt større likhet. Og i historien fortelles det slik: *»Den ettertraktede perlingen i pelsverket man ønsket ble oppnådd i 1920 da Perle Ekorn oppstod».*

To fargeanlegg skiller de to raser, hvorav Perle Ekorn har viltfaktor, mens Marburger Ekorn har ensfargeanlegg.

Hvilke kanintyper, farger eller raser som Hofmann og Deininger benyttet i sitt avlsarbeid fremgår ikke klart i historien, men Havana og Marburger nevnes, samt Blå Wiener, viltfargede og mørke grå. Kan det ha vært jerngrå? Genetikere mente enkelte Perle Ekorn hadde jerngråfaktor, som det sto i flere Standarder fram til 1999. Andre sa nei og det ble tatt bort, en viktig grunn for dette, var at dyr med jerngråfaktor ikke kan renavles. Men nå vet vi i dag at Perle Ekorn egentlig ikke avler rent. Så tilbake til den sikre historie: Perlingen var best på kaninene til Hofmann. Under sitt avlsarbeid med kombi-

LUU 2007

Foto: Bjørn E.

Kari Jørgenrud med sin pene Perle Ekorn unghann som fikk 96p og kåret til LUUs beste kanin i 2007 i Molde

nasjonen av anleggene for brunt og blått, viste Hofmann i 1919 også fram en ny spennende farge og rase. I 1922 fikk den navnet Luchs, men det gikk ytterligere 3 år før denne vakre rødbrun/gråblå Lux ble opp tatt og beskrevet i tysk Standard.

Artikler sier viltblå kaniner har vært kjent i mange hundre år . . . men, igjen blir red. tvilende til historikken, som sier: Hofmann og Deininger viste fram viltblå kaniner i 1920 - og - der fortelles det:

- En enkel mutasjon skapte dem.
Vel, det vi vet er: Tyskerne hadde da to raser med nær samme farge og slik kunne det ikke fortsette. I 1936 ble de to raser til én, med navnet Perlfeh. Fra 1938 gikk utbredelsen av små kaniner, sportsraser,

LU 1993

Foto: Bjørn E.

Perle Ekorn til fam. Tveten fra Mysen som tar bronseplass på LU-1993, Figgjo (kom med «et knippe» meget pene dyr)

kraftig tilbake og tyskerne fokuserte fra da av på de største «økonomiske» raser, som det ble gitt tilskudd til. Flere av smårasene ble nesten borte og Perlfelh dukket ikke ordentlig opp igjen før i starten på 1950, men siden har pilen pekt oppover som én av de mest populære smårasene. I Nordisk Kaninstandard ble Perle Ekorn tatt inn i 1950, og da på grunnlag av at rasen var opptatt i de fleste europeiske land. Som rase i «levende live» i norden var det to Perle Ekorn å se for første gang på dansk LU i 1969 i Bramming.

Hvordan er fargen?

Viltgrå's fargesymbol **AA BB CC DD GG**
I fargebeskrivelsene i Nordisk Kaninstandard, finner vi avsnittet:

Viltblå (Perle Ekorn) **AA BB CC dd GG**
Som nevnt, én enkel mutasjon **DD** til **dd** Perle Ekorn har anlegget for blå viltfarge. Vi snakker om et anlegg for blått, men egentlig er det et fargefortynningsanlegg vi må gå nærmere inn på. Dette virker på alle farger i pelsen, også på de brune og gule. På svarte pelshår, eller på de svarte deler, virker fortynningen slik at lyset får en annen brytning, som får oss til å se fargen som blå, eller mørk blå.

En slik endring fra svart hos de viltgrå, til blått hos de viltblå, ses tydelig på dekkhårenes ytterste spisser, og da de underliggende fargebelter er lysere enn hos de viltgrå, kommer fargen på dekkhårenes spisser tydeligere fram. - Men hos Perle Ekorn er dette ikke den eneste endring fra viltgrå. Normalt samles dekkhårene med de mørke spisser i «buketter», som danner det vi kaller for *sjattering*. Hos Perle Ekorn skal dekkhårene være jevnt fordelt over rygg og kryss, samt sidene, på en slik måte at de på den lysere bakgrunn virker som «punkter», eller det vi kaller for *perlingen*.

Foto: Bjorn E.

**96p og
BiM på
LU-2015**

**LU's beste hu i 2015, fra den fremgangs-
rike Perle Ekorn-oppdretteren Svein Erik
Tønnesen (fikk sølvplass på LU-2017)**

Nordisk Standard beskriver fargen under Perle Ekorn slik:

- Fargen er som hos de viltgrå men de svarte feltene er gråblå og de brune feltene har en lysere brun tone. «Perlingen» består av dekkhår med skarpt avgrensede mørkeblå spisser som gir en perlende gråblå tone. De skal være jevnt fordelt over rygg, bakparti og sider, og skal være helt fri for den sjattering som viltfargede dyr har.

Nakkekilen er rødaktig. Den skal være så liten som mulig og ikke skarpt avgrenset. Perle Ekorn finnes i lysere og mørkere fargetoner. Ørekanter, øyenringer, kjevens kant og underside, frambeinas innside, bakbeinas inn- og utside, samt buken og halens underside er hvite. Mellomfargen er brunaktig. Svakt fargede striper på frambeina er ingen feil.

Bunnfargen er lyseblå til mørkeblå, og på

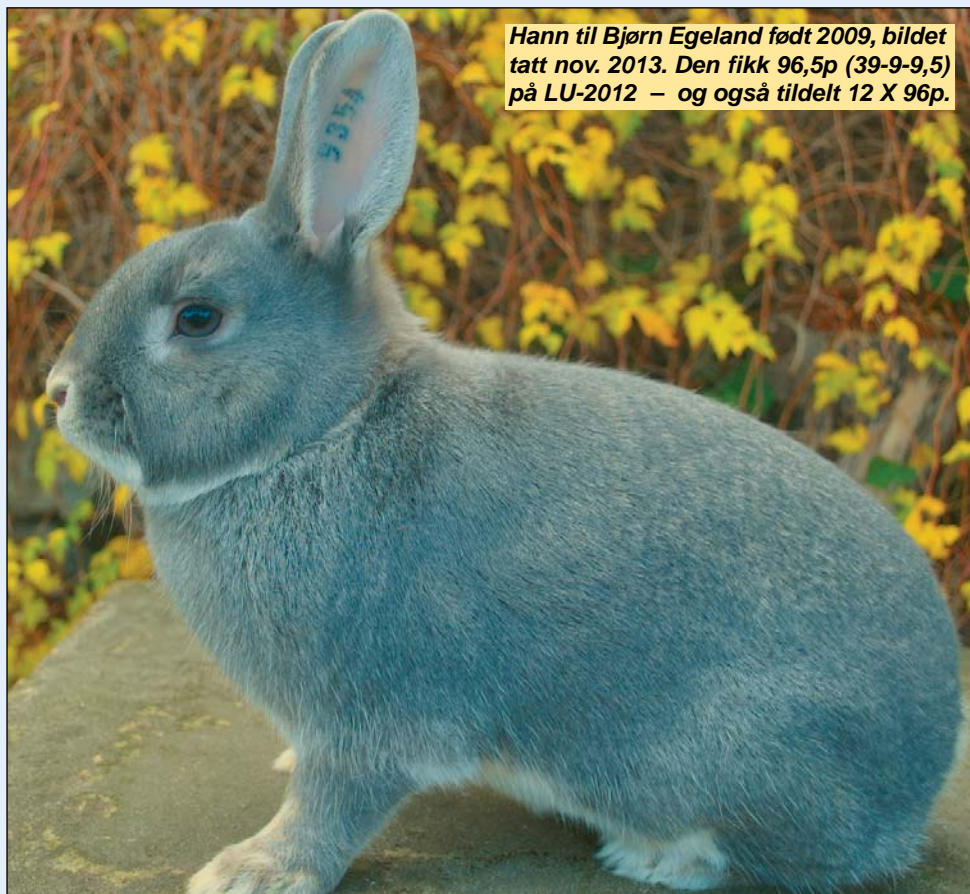
buken blå. Øyenfarge er gråblå. Klofarge er mørkegrå.

I Europa-standarden beskrives det slik: Perlingen blir fremhevet gjennom granhårene, som er «mosaikaktige», musegrå med lysere innslag og ender i en blå spiss som gir dekkfargen et regelmessig salt og peppermønster.

Perle Ekorns farge-problemer

Som nevnt tidligere i teksten avler ikke Perle Ekorn «rent». Det vil si, at selv med streng utvelgelse av avlsdyr som har den korrekte farge, så spaltes det ut en unge eller to i enkelte kull, som har helt hvit

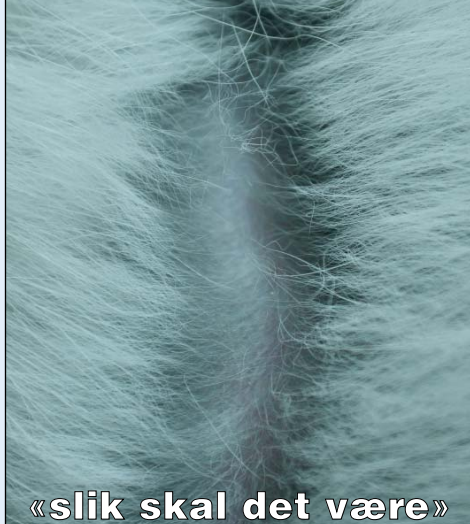
buk (mangler altså den blå bunnfarge på buken, som er en diskvalifiserende feil). En oppdager dette når ungene begynner å få øyne og pels, altså fra 9 til 12 dager. Når disse ungene vokser til, ser de temmelig like ut som de øvrige. Men, når en blåser ned i den blå pelsen, så er mellomfargen mye bredere, såkalt «wide-band». Hva som er årsaken har det ikke kommet noe fornuftig svar på og kanskje skal det bare være slik? - Når en ser på historien er Lux avlet frem med Marburger X Perle Ekorn og kanskje er det Lux-linjene som kan ha «kommet seg inn» og lager «krøll» (Lux har hvit bunnfarge og kan også være

Hann til Bjørn Egeland født 2009, bildet tatt nov. 2013. Den fikk 96,5p (39-9-9,5) på LU-2012 – og også tildelt 12 X 96p.

Buken til to ungdyr fra det samme kull, hvorav den ene har diskvalifiserende feil med helt hvit buk uten bunnfarge

«slik skal det være»

Blåser en ned i pelsen, skal det se slik ut

helt hvit på buken). Fra arvelighetsartikkel i TK 9-2012 omtales kombinasjonen Perle Ekorn X Lux og kan benyttes til å «hjelp» hverandre (men gjelder da Lux). En annen teori, for at en får noen med helt hvit buk, er at slike dyr er benyttet i avlen for å få bedre mellomfarge, og da vil en i lang tid «slite med de hvitbuka». Som oppdretter må en også være oppmerksom på fargevariasjon i dekkfargen og en vil få fram flest av de mørke, og som er den type en er ute etter. En vil

også se det kan komme noen lyse typer, men disse lyse går mye mot «det grålige». Variasjon i mørkningsgraden avhenger av antall dekkhår med blå spisser og som er med på å fremheve perlingen. Avler en på de lyse typer får en svakere perling og kan da ende opp med «kun en grå kanin».

Hva med Perle Ekorn i Norden?

Fra Perle Ekorn ble satt inn i permen i vår Standard i 1950, gikk det over 20 år før to-tre danske avlere «forsøkte seg» og på midten av 1970-tallet kom rasen til Norge

Perle Ekorn fra Sveits: Petit-gris Suisse / Schweizer Feh

**Pen tysk herremann,
96,5p på LVschau 2012.
Eier Kurt Linsin,
Herboltzheim**

Foto: Dirk Wertmann

og Sverige. Europautstillingen i Herning i 1985 kan ikke forbigås og må her nevne Sigbrith Ingebäck fikk beste Perle Ekornkolleksjon og Hans Ileby hadde beste dyr. Norsk LU-1990 i Fredrikstad utstilt 59 og

**Også her en stilig tysk
hann, 96,5p på
Bundesschau 2011.
Eier Manuela Kimmig,
Freiburg**

i 1997 var det 42. Siden har Perle Ekorn lagt stabilt på LU'ene på rundt 40 dyr og med flere oppdrettere som år etter år har avlet fram kvalitetsdyr helt i toppsjiktet.

Bedømmelsepunktene

Vi har nå beskrevet en del omkring Perle Ekorns kjennetegn og særpreg; farge og perling. På bedømmelsekortet er det avsatt 20 poeng til punktet for farge.

Perle Ekorn er i gruppen små raser med voksen idealvekt 2,5-3,2 kg.

Rasepreg og presentasjon: I rasen finnes mange harmoniske dyr, lett oppreist, pen ørestilling og sjelden en ser dyr som ligger «trykkende ned på bordet».

Kroppsform: Studeres bedømmelsekortene på en utstilling, så finner en mange 38-kropper. Flere sitter med en pen rygglinje, er kort og kompakt, samt greit avrundet kryss. Enkelte har gjerne noe smalt forparti, så det er utfordringen.

Pels: Flere sitter med god pels som er fyldig, tett og med godt slag (elastisk). Det er som normalt, slik en ser i de fleste raser, og hvor det som oftest tildeles 9 - 9. For vel 10 år siden «slet» en del med tynn pels, men dette er blitt bedre, slik at en nå kan se det gis 9,5p innimellom.